

ÅRSPLAN 26/27

Jar FUS barnehage

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek, glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

Vi ønsker at både barn og ansatte skal oppleve magi i hverdagen. Personalet skal få mulighet til å bruke og videreutvikle det de brenner for og er gode på, fordi dette skaper engasjement, motivasjon og glede. Ved å legge merke til de små øyeblikkene i hverdagen og bygge videre på dem, kan vi skape betydningsfulle og magiske stunder sammen.

I Jar FUS barnehage ønsker vi at alle barn skal oppleve å ha én eller flere venner. Gjennom hele året arbeider vi målrettet for å støtte utviklingen av gode relasjoner og vennskap. Vi legger til rette for at nye vennskap kan oppstå på tvers av alder, kjønn og avdelinger gjennom et variert lekemiljø, felles opplevelser, ulike gruppesammensetninger og ved å styrke hvert enkelt barns lekekompetanse.

Vi gjennomfører også barnesamtaler med fire- og femåringene våre, der vennskap er et fast tema. Her får barna mulighet til å reflektere over egne relasjoner, opplevelser og hvordan de kan være gode venner for andre.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkelig gjøre visjonen.

Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene

Glødende

I Jar FUS barnehage møter vi barn, foreldre og kollegaer med varme, smil og åpenhet. Vi lar oss engasjere og rive med i lek, aktiviteter og hverdagsøyeblikk. De

ansatte viser ekte interesse og entusiasme for arbeidet sitt. En glødende voksen inspirerer og motiverer barna gjennom språk, kroppsspråk, holdninger og handlinger.

Ord som beskriver oss:

Positiv energi, engasjement, lekende, humoristiske, byr på oss selv, utvikler en «ja-kultur», tett på barna, tar initiativ og viser glede.

Skapende

I Jar FUS barnehage ønsker vi å møte barna med fantasi, nysgjerrighet og skaperglede. Vi legger til rette for tid, rom og materialer som gir barna mulighet til å være i kreative prosesser. Gjennom lek og utforskning får barna utvikle sin kreativitet, undring og evne til å skape noe eget.

Ord som beskriver oss:

Kreative, fantasifulle, oppfinnsomme, spontane og åpne for barnas ideer og interesser. Vi ser muligheter framfor begrensninger.

Tilstedeværende

I Jar FUS barnehage ønsker vi å være nærværende og tilgjengelige for hverandre. Vi møter barn, foreldre og kollegaer med et smil, lytter aktivt og er opptatt av å se den enkeltes behov. Vi ønsker å være synlige voksne som skaper trygghet, omsorg og gode relasjoner.

Ord som beskriver oss:

På gulvet sammen med barna, en «ladestasjon» for barna, en ledig hånd og et trygt fang, glimt i øyet, tilgjengelige og til stede «her og nå» – både fysisk og mentalt.

Hovedmål:

- Personalet fokuserer på barnas trivsel, utvikling og opplevelser i hverdagen
- Personalet bidrar til at barna øver på mestring ut fra sine interesser og styrker
- Personalet deltar på kompetanseutvikling gjennom FUS skolen.
- Personalet deltar på veiledning
- Personalet følger retningslinjene til SmartMat
- Personalet følger FUS standard

I Jar FUS barnehage ønsker personalgruppen å være profesjonelle, varme og engasjerte medarbeidere som møter barn, foreldre og kollegaer med positivitet og respekt. Vi ønsker å skape en hverdag sammen med barna som er preget av glede, humor, lek og gode relasjoner.

Trygge og nærværende voksne som viser omsorg, kjærlighet og interesse for hvert enkelt barn er en viktig del av vårt arbeid. Vi legger vekt på å se barnas

behov, interesser og styrker, og støtter dem i å oppleve mestring og utvikling i hverdagen.

Vi ønsker å møte barnas nysgjerrighet med engasjement, undring og anerkjennelse. Gjennom lek, samspill og felles opplevelser legger vi til rette for at barna utvikler sosial kompetanse, selvstendighet og tro på egne evner.

For å sikre kvalitet i arbeidet vårt arbeider personalet kontinuerlig med faglig utvikling gjennom:

- Å ha fokus på barnas trivsel, utvikling og opplevelser i hverdagen
- Å støtte barna i å øve på mestring med utgangspunkt i deres interesser og ressurser
- Å delta aktivt i kompetanseutvikling gjennom FUS-skolen
- Å delta i veiledning og faglige refleksjoner
- Å følge retningslinjene i Smart Mat
- Å arbeide i tråd med FUS sine standarder

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Jar FUS barnehage eies av Trygge Barnehage AS og driftes av FUS AS. Barnehagen åpnet 30. oktober 2006 og har 57 plasser for barn i alderen 1-6 år. Vi ligger sentralt til på Jar i Bærum kommune.

Jar FUS barnehage

Adresse: Trudvangveien 15, 1358 Jar

Telefon: 67 79 92 22

E-post: dl.jar@bhg.no

Barnehagen består av tre avdelinger:

Trollskogen: Alder: 1-3 år

Antall barn: 15

E-post: Trollskogen.jar@bhg.no

Dovrehallen: Alder: 3-6 år

Antall barn: 21

E-post: Dovrehallen.jar@bhg.no

Kongsgården: Alder: 3-6 år

Antall barn: 21

E-post: Kongsgården.jar@bhg.no

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnas opplevelsesverden. Barn liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv».

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s.7)

Vårt syn på barn og barndom:

Jar FUS har som hovedmål å gi barna en trygg og god barndom. Trygghet er det grunnleggende fundamentet for barns trivsel, og en forutsetning for at de skal oppleve glede, utvikle vennskap, delta i lek og tilegne seg ny kunnskap.

Personalet ser hvert barn som et unikt individ med egne forutsetninger. Vi møter barna med respekt og anerkjennelse, og legger vekt på at alle barn skal bli sett, hørt og oppleve seg som betydningsfulle. Et trygt barn opplever seg verdifullt og forstått.

Barna oppmuntres til å uttrykke sine tanker og meninger, og møtes med anerkjennelse i sine uttrykk. Uavhengig av kjønn, alder, funksjonsnivå og sosial eller kulturell bakgrunn skal barna få et likeverdig tilbud i et variert, stimulerende og inkluderende læringsmiljø.

Barnehagen legger til rette for at hvert barn får utvikle seg i sitt eget tempo. De voksnes rolle er å støtte, veilede og motivere barnas utvikling, slik at hvert enkelt barn får mulighet til å bli den beste utgaven av seg selv.

Demokrati

«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s.8)

Våre metoder for å fremme demokrati og barns medvirkning:

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der barna får mulighet til å ytre seg, bli hørt og delta i fellesskapet.

Personalet skal lytte til barna, sette tydelige og trygge rammer, og gi dem reelle valgmuligheter tilpasset alder og modning. Gjennom å ta valg får barna erfaring med konsekvenser – både ved at noen valg innebærer å velge bort noe annet, og ved at handlinger kan kreve at man rydder opp eller gjør opp for seg. Dette er viktige erfaringer som bidrar til å utvikle barns selvstendighet og ansvarsfølelse.

For å sikre barns medvirkning legger barnehagen til rette for ulike arenaer hvor barna kan uttrykke seg og bli hørt, som samlingsstunder, barnesamtaler og evalueringer i etterkant av aktiviteter og arrangementer. De yngste barna er avhengige av et personale som er sensitive og oppmerksomme på deres uttrykksformer. Personalet skal derfor ha en anerkjennende tilnærming, hvor barna møtes med respekt og forståelse for egne opplevelser, erfaringer og tanker.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- For å fremme et inkluderende miljø og respekt for mangfold arbeider vi i Jar FUS aktivt med:
- Markering av ulike høytider gjennom året
- Å ha en grunnleggende holdning preget av åpenhet og respekt for ulikheter

- Å tilby et variert utvalg av bøker som gjenspeiler ulike familieformer og livssituasjoner
- Markering av FN-dagen og samefolkets dag
- Egen mangfoldsmåned i juni, hvor mangfold er tema gjennom aktiviteter, samtaler og lek
- Fokus på gode handlinger, der vi løfter frem og synliggjør når barn hjelper hverandre
- Å se og anerkjenne hvert enkelt barn som en viktig del av fellesskapet
- Å inkludere også barn som ikke er til stede, ved å snakke om dem og opprettholde deres plass i gruppen

LIKESTILLING OG LIKEVERD:

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønn-identitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet».

(Rammeplanen for barnehager 2017)

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- I Jar FUS arbeider vi aktivt for å fremme mangfold, likestilling og robusthet hos barna gjennom:
- Å motvirke diskriminering ved å gjøre barna kjent med ulike religioner, språk, livssyn og kulturer
- Å støtte barna i deres identitetsutvikling og i valgene de tar om hvem de ønsker å være, uavhengig av bakgrunn, kjønn eller andre forhold
- Å tilby et variert og i størst mulig grad kjønnsnøytralt lekemateriale
- Å legge til rette for lek og samspill på tvers av kjønn
- Å være bevisste på egne holdninger, forventninger og språkbruk knyttet til kjønn, og bruke et inkluderende språk som ikke forsterker stereotypier
- Å, ved behov, legge til rette for samtaler og samlinger hvor temaer som kjønnsroller og identitet løftes frem på en alderstilpasset måte
- Å bidra til å utvikle robuste barn gjennom gode relasjoner, opplevelse av glede, støtte til å håndtere følelser og erfaringer med mestring
- Å sørge for at barnehagen speiler mangfoldet i samfunnet, slik at barna møter mennesker med ulike alder, bakgrunn og kjønn
- Å arbeide bevisst og målrettet for å rekruttere og beholde menn i barnehagen

- Å ha personale som aktivt bidrar til et inkluderende og trygt miljø for alle barn
- Å anerkjenne alle barns følelser og bidra til at barna opplever at det er rom for å uttrykke hele sitt følelsesregister

I Jar FUS arbeider vi for å skape et inkluderende og likeverdig fellesskap hvor alle barn opplever tilhørighet og verdi:

- Alle barn skal finne sin plass i et inkluderende miljø. Det er miljøet som skal tilpasses barnet – ikke barnet som skal tilpasses miljøet. Personalet har ansvar for at hvert barn opplever seg selv og gruppen som betydningsfulle for fellesskapet.
- Alle mennesker er like verdifulle, og dette skal gjenspeiles i barnehagens praksis og holdninger.
- Alle barn skal gis like muligheter, ut fra egne forutsetninger, til å leke, lære, samhandle og delta i barnehagens aktiviteter.
- Alle barn har behov for å oppleve mestring. Vi legger til rette for aktiviteter der barna har gode forutsetninger for å lykkes, og vi bygger videre på barnets styrker. For barn som møter utfordringer i hverdagen, skal vi støtte utviklingen ved å ta utgangspunkt i det barnet mestrer.
- Vi ønsker at alle barn utvikler tro på seg selv. Barn og voksne beriker hverandre gjennom sine ulikheter, og vi ser på mangfold som en ressurs i fellesskapet.
- På avdelingene arbeider alle barn med felles prosjekter, uavhengig av funksjonsevne, slik at alle får delta og oppleve tilhørighet.

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10).

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

Vi arbeider for å lære barna å ta vare på seg selv, hverandre og naturen rundt oss. Dette innebærer at barna får erfaring med å vise omsorg og ansvar i det daglige.

I barnehagen legger vi vekt på at barna tar vare på leker, bøker og inventar, og at de deltar aktivt i opprydding både inne og ute. På turer rydder vi opp etter oss, og vi bidrar til å holde naturen ren ved å plukke søppel vi finner.

Barna får også erfaring med å vise respekt for naturen ved å ta vare på planter og dyr. Vi jobber med enkel kildesortering av mat, papir og plast, og vi har fokus på bevisst papirbruk.

Vi har også fokus på å redusere matsvinn. Barna får hjelp til å forsyne seg med passende mengder mat, og vi er bevisste på hvor mye mat vi setter frem, slik at vi unngår unødvendig svinn.

Livsmestring, helse og et trygt barnehagemiljø

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner .»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Våre metoder for å fremme livsmestring, helse og skape et trygt barnehagemiljø:

I barnehagen legger vi til rette for at barna utvikler livsmestring og god helse gjennom trygge relasjoner, mestringsopplevelser og et inkluderende fellesskap. Barna skal oppleve å bli sett, hørt og anerkjent, og vi arbeider for å styrke deres selvfølelse, sosiale kompetanse og evne til å håndtere følelser og samspill med andre.

Forebygging

Vi arbeider systematisk for å fremme et trygt og inkluderende miljø der alle barn opplever tilhørighet. Gjennom positive opplevelser støtter vi barnas utvikling av kompetanse og et godt selvilde, og vi har som mål at alle barn skal ha minst én venn i barnehagen.

Barna får støtte i å utvikle egenledelse i lek og læring, slik at de kan regulere egne handlinger og delta aktivt i fellesskapet. Personalet er tilstedeværende, har god oversikt over alle områder og jobber bevisst med observasjoner for å forstå og møte barnas behov.

Et tett og tillitsfullt foreldresamarbeid, preget av god og åpen kommunikasjon, er en viktig del av det forebyggende arbeidet.

BARNET FØRST!

Avdekking

For å oppdage utfordringer tidlig, benytter vi flere metoder. Vi gjennomfører barnesamtaler med alle 4-5-åringer for å få innsikt i barnas egne opplevelser. I tillegg er jevnlig observasjoner, tett samarbeid med foresatte og et tilstedeværende personale avgjørende for å fange opp barn som trenger ekstra støtte.

Håndtering

Når utfordringer oppstår, handler vi raskt og systematisk. Vi gjennomfører foreldresamtaler og gir støtte til alle involverte barn. Ved behov vurderer vi samarbeid med andre instanser.

Personalet er bevisste på hvordan vi omtaler uakseptabel atferd, og unngår å snakke om dette over hodet på barna. Vi arbeider for å skape et inkluderende miljø også utenom barnehagen, blant annet ved å følge retningslinjer for bursdagsinvitasjoner: enten inviteres alle av samme kjønn eller hele aldersgruppen. Besøk avtales utenom barnehagetiden, og vi oppfordrer til variasjon i hvem som inviteres, for å motvirke ekskludering.

SmartMat – kosthold i Jar FUS barnehage

I FUS-barnehagene tilbyr vi SmartMat, med fokus på å gi barna mat som inneholder viktige næringsstoffer og byggeklosser for en god utvikling.

Vi legger til rette for at barna får et sunt, variert og næringsrikt kosthold, og at måltidene skal være en viktig arena for trivsel, mestring og fellesskap.

Retningslinjer for SmartMat

- Vi serverer grønnsaker til alle måltider
- Vi bruker ren fisk eller fiskemat med høyt fiskeinnhold
- Vi bruker rent kjøtt eller kjøttvarer med høyt kjøttinnhold
- Vi velger mest mulig næringsrike kornprodukter
- Vi har en bevisst balanse mellom ulike typer fett
- Vi tilbyr vann som tørstedrikk
- Vi bruker i størst mulig grad naturlige søtningsstoffer
- Vi legger til rette for en god balanse mellom varm mat og brødmåltider, for variasjon og gode læringsarenaer

Slik gjør vi det i Jar FUS barnehage

- Vi serverer varm mat tre ganger i uken

- To dager i uken har vi smøremåltid med villmarksbrød fra Samson (71 % grovhet)
- Barna får servert ettermiddagsmåltid (tre-mat) hver dag
- Vi tilbyr variert pålegg med minst mulig ultraprosesserte produkter
- Grønnsaker serveres daglig til minst ett av måltidene

Vi har fokus på måltider som fremmer:

- matglede
- gode smaksopplevelser
- riktig ernæring
- utvikling og læring
- gode samtaler
- ro og nok tid til å spise

Følelsesbevissthet

God psykisk helse er viktig gjennom hele livet. Både barn og voksne møter oppturer og nedture i hverdagen. Barn som lærer å gjenkjenne, forstå og håndtere vanskelige følelser tidlig, vil ha et godt grunnlag for å mestre livet senere.

I barnehagen legger vi til rette for at barna får utvikle følelsesbevissthet gjennom trygge relasjoner, støtte fra tilstedeværende voksne og erfaringer i samspill med andre.

Mål

- Alle barn skal få styrket sin psykiske helse
- Barna skal bli bevisste egne følelser og utvikle evne til å regulere følelsesuttrykk
- Barna skal få kunnskap om hva de kan gjøre når ting oppleves vanskelig

Forebyggende arbeid

- Styrke barnas kompetanse, mestring og selvbilde
- Skape trygghet, kjærlighet og forutsigbarhet i hverdagen

- Bidra til gode relasjoner mellom barn og voksne

Tiltak

- Personalet viser empati og møter barna med anerkjennelse og aksept
- Personalet setter ord på og hjelper barna til å forstå egne og andres følelser
- Barna får støtte til å regulere følelser gjennom veiledning i situasjoner
- Bruk av litteratur, sanger og samtaler som omhandler følelser
- Dramatisering, rollelek og teater som synliggjør ulike følelsessituasjoner
- Voksne som er tilgjengelige, støttende og hjelper barna i samspill med andre

«Kroppen min»

Arbeidet med «Kroppen min» handler om å styrke barnas trygghet, selvfølelse og evne til å sette egne grenser. Gjennom dette arbeidet ønsker vi å bidra til å forebygge vold og seksuelle overgrep og gi barna kunnskap som er viktig for å ivareta egen kropp og integritet.

Vi legger til rette for samtaler og aktiviteter som gir barna en positiv forståelse av kroppen, og trygghet i å uttrykke egne følelser og behov.

Mål for personalet

- Personalet i Jar FUS barnehage skal ha kunnskap og kompetanse om barns utvikling, kropp, grenser og forebygging av vold og seksuelle overgrep
- Personalet skal være trygge, tydelige og tilgjengelige voksne som møter barna med respekt og sensitivitet

Mål for barna

- Barna skal få et trygt og positivt forhold til egen kropp
- Barna skal lære å sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser
- Barna skal oppleve at det er trygt å si ifra dersom noe oppleves ubehagelig

FOREBYGGING AV SEKSUELLE OVERGREP ALDERSGRUPPENE 3 TIL 5 ÅR

ALDER	TEMA	HENSIKT
3-ÅRINGER	• KROPPEN: - «I hvordan vi ser ut utenpå» - De enkelte kroppsdelene	• Bevisstgjøring • Etablere språk og begrep • Kjenne kroppen sin • Positivt forhold til egen kropp • Respekt for egen og andres kropp
4-ÅRINGER	• KROPPEN: - Hvordan kroppen fungerer • FØLELSER: - Redsel - Sinne - Lei seg/trist - Glæde - Ensomhet • EMPATI/MEDFØLELSE • HA MOT/SLADDRING • RELASJONER - FAMILIER	• Bevisstgjøring: følelser, uttrykk, hvordan fange opp andres følelser • språk og begrep • Kunne sette seg inn i andres situasjon, forholde seg til andres følelsesuttrykk • Kunne si i fra/sette grenser • Aksept og respekt for ulike familiesituasjoner • Bevisstgjøring og tilknytting
5-ÅRINGER	• OPPFØLGING AV TEMA FRA TIDLIGERE ÅR. • GODE, VONDE OG ULOVLIGE HEMMELIGHETER • GODE, VONDE OG ULOVLIGE BERØRINGER • HVORDAN BLIR VI TIL	• Bevisstgjøring • Etablere handlingsstrategier • Motvirke skyldfølelse • Bevisstgjøring • Etablere handlingsstrategier • Motvirke skyldfølelse • Kunnskap • Positive holdninger

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først og TETT PÅ

I Jar FUS barnehage arbeider vi etter «Barnet først», et helhetlig system som styrker de ansattes kunnskap og handlingskompetanse gjennom tre hovedområder: sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse, samt læringsstøtte.

«TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen» bygger opp under de samme områdene og gir oss et felles rammeverk for å utvikle kvaliteten i barnehagen. Gjennom dette arbeidet får vi økt kompetanse i å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling i hverdagen.

Verktøyet CLASS brukes i «TETT PÅ» for å observere og videreutvikle kvaliteten i samspillet mellom barn og voksne, med særlig fokus på emosjonell støtte, organisering og støtte til læring.

Slik går «TETT PÅ» og «Barnet først» hånd i hånd, og bidrar til et helhetlig og bevisst arbeid for å styrke

barns allsidige utvikling.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det

enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn uttrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte: Emosjonskompetanse handler om å gjenkjenne, forstå og regulere egne følelser, samt å håndtere frustrasjon og stress på en hensiktsmessig måte. I barnehagen utvikles dette gjennom det gode samspillet mellom barn og voksne. Barn lærer best når de føler seg trygge, og trygge relasjoner til voksne legger grunnlaget både for kognitiv utvikling og for gode relasjoner til andre barn.

For å være en trygg base for barnet er det viktig at de voksne er tilstedeværende og sensitive, tolker barnas signaler og spiller følelsene deres. Når voksne anerkjenner barns opplevelser, lytter og tar dem på alvor, styrkes barnas evne til å forstå og uttrykke egne følelser. Dette gir barna trygghet til å utforske, delta i fellesskapet og søke støtte når de trenger det.

Emosjonsveiledning: Gjennom emosjonsveiledningsprogrammet Tuning in to Kids (TIK) arbeider vi systematisk med å støtte barnas følelsesmessige utvikling. Barnehageårene er en viktig periode for utvikling av emosjonskompetanse, og vi legger til rette for at barna skal bli kjent med egne følelser og kunne sette ord på hvordan det er «å være meg». Følelser uttrykker behov, og barna trenger trygge voksne som ser, forstår og støtter dem i disse situasjonene. De ansatte møter barna med anerkjennelse, empati

og tilstedeværelse. Vi bekrefter barnas opplevelser, gjentar og setter ord på følelsene deres, og hjelper dem videre ved behov. Ofte finner barna selv løsninger når de blir sett og hørt.

Vi arbeider med emosjonsveiledning gjennom fem steg: å være bevisst barnets følelser, være til stede og skape kontakt, vise forståelse og aksept, sette ord på følelsen, og ved behov støtte barnet i problemløsning. I praksis betyr dette at vi er aktive og tilstedeværende i barnas lek og hverdag, hjelper dem med å forstå og sortere følelser, og veileder dem i samspill med andre. Vi støtter barna i å ta andres perspektiv og i å utvikle gode relasjoner og vennskap.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan

engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: de ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og

språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar - sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Jar FUS barnehage skal være et sted som fremmer barnas kommunikasjon og språkutvikling i et miljø der personalet er bevisste sin rolle som språklige

BARNET FØRST!

forbilder. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Språk er avgjørende for sosiale relasjoner, samspill, vennskap og læring, og er tett knyttet til alle sider ved barnets utvikling. Vi arbeider derfor aktivt for å skape et rikt og godt språkmiljø i barnehagen. Språkstimulering skjer gjennom hele barnehagehverdagen, både i hverdagssituasjoner som samlingsstund, påkledning, måltider og stell, og gjennom sang, høytlesning og mer tilrettelagte aktiviteter.

Gjennom bevisst tilstedeværende voksne og gode samtaler får barna rike muligheter til å utvikle språk, uttrykke tanker og følelser, og delta aktivt i fellesskapet.

Satsningsområde for personalet:

Gjennom det siste året har vi i Jar FUS barnehage arbeidet med opplæringsverktøyet «Snakke med barn», utviklet av RVTS (Regionalt ressurscenter for vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Dette arbeidet har gitt oss økt kompetanse og trygghet i møte med barn i sårbare situasjoner og i samtaler om sensitive tema.

I inneværende barnehageår vil vi videreføre og styrke dette arbeidet. Målet er å videreutvikle personalets evne til å se, forstå og møte sårbare og utsatte barn på en trygg og omsorgsfull måte.

Arbeidet forutsetter et godt og inkluderende barnehagemiljø, preget av et trygt emosjonelt

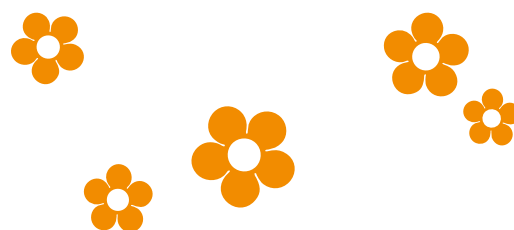

klima, oversiktlig organisering og tilstedeværende voksne som evner å skape tillitsfulle relasjoner til barna. Gjennom videre arbeid med «Snakke med barn» ønsker vi å styrke de voksnes ferdigheter i å gjennomføre gode, trygge samtaler med barn når det er grunn til bekymring.

Målet er at barna skal oppleve å bli sett, hørt og ivaretatt på en måte som skaper trygghet og tillit, også når temaene kan være vanskelige.

Les mer om verktøyet på: snakkemedbarn.no

Egenledelse i lek og læring: Egenledelse handler om barnets evne til å være aktiv, selvstendig og utholdende i aktiviteter over tid. Dette er avgjørende for sosialt samspill, deltakelse og medvirkning i barnehagen. Gode egenledelsesferdigheter gir et viktig grunnlag for vennskap, og barn som mestrer samspill i lek, havner sjeldnere i konflikt. Egenledelse omfatter blant annet planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering og igangsetting.

Leken har en sentral plass i barnehagen og er barnas viktigste arena for utvikling og læring. Den er frivillig, spontan og styrt av barnas egne erfaringer, fantasi og interesser. Gjennom lek utvikler barna språk, sosial kompetanse, kreativitet og egenledelse. Som Vygotskij uttrykte det: «I leken blir barnet et hode høyere enn seg selv».

Vi bruker leken aktivt som læringsarena og legger til rette for at barna får tid, rom og inspirasjon til å fordype seg i lek, særlig rollelek. Personalet er tilstedeværende og deltakende, og støtter barna i samspill og utvikling av relasjoner. Vi tilrettelegger miljøet med variert materiell, temarom og felles opplevelser som gir grunnlag for lek. Barn som trenger det, får ekstra støtte for å mestre lek og samspill.

Vennskap, fellesskap og tilhørighet

Å få delta i lek og oppleve vennskap er grunnlaget for barns trivsel og utvikling. Alle barn skal føle

tilhørighet og oppleve å være betydningsfulle i fellesskapet. Personalet har en viktig rolle i å støtte barna i å utvikle relasjoner, samspill og sosial kompetanse.

Mål:

- Alle barn skal oppleve tilhørighet i gruppen
- Alle barn skal ha en eller flere venner

Vi arbeider blant annet ved å organisere leke- og vennsgrupper, være tilstedeværende i barnas lek, åpne for samarbeid mellom avdelinger og observere og støtte enkeltbarn ved behov.

Læring og danning

Barn lærer hele tiden gjennom lek, erfaringer og samspill med andre. Vi legger til rette for et inspirerende læringsmiljø som tar utgangspunkt i barnas interesser og gir rom for utforsking, prøving og mestring. Personalet støtter barnas utvikling gjennom gode samtaler, åpne spørsmål og bevisst bruk av språk.

Hos oss skjer læring blant annet gjennom samlingsstunder, prosjektarbeid, hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Vi legger vekt på dybdelæring og undring sammen med barna.

Danning handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og samspill med andre. Gjennom støtte, veiledning og erfaringer i fellesskapet utvikler barna grunnlag for å ta gode valg og vise omsorg for andre.

5. BARNS MEDVIRKNING

Barnehagen skal legge til rette for at barn blir hørt. Det de sier eller signaliserer skal bety noe for hva som gjøres i barnehagen. De voksne skal lytte, sette grenser og gi barna valgmuligheter ut fra deres alder og modning. Ved alle valg følger konsekvenser. Noen ganger betyr det å ta et valg, at du velger bort noe annet. Andre ganger betyr det at man må ordne opp eller rydde opp etter dårlig valg.

Våre metoder for å sikre barns medvirkning:

- Vi bygger trygge og gode relasjoner mellom barn og voksne
- Vi lytter aktivt til barnas meninger og tanker – alle barn skal bli hørt
- Vi legger til rette for at barna får innflytelse på egen hverdag, ut fra alder og modning
- Vi skaper rom for gode samtaler, både én-til-én og i grupper
- Vi bekrefter barnas følelser og gir støtte og oppmuntring i hverdagen
- Barna får delta i planlegging og vurdering av aktiviteter (f.eks. karneval og nissefest)
- Vi gjennomfører barneintervjuer med 4-5-åringer (høst og vår)
- Vi bruker trivselkartlegging for å sikre at alle barn har det bra
- Vi jobber med vennskapsregistrering for å støtte barns relasjoner
- Personalet har en anerkjennende holdning og respekterer barnas opplevelser, erfaringer og tanker

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

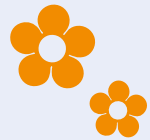
Våre metoder for å skape et godt foreldresamarbeid:

Mål:

Skape et gjensidig og godt samarbeid der barnehage og hjem jevnlig utveksler informasjon og støtter hverandre i arbeidet med barnet. Gjennom åpen og ærlig dialog bidrar vi sammen til at barnet får utvikle seg og bli den beste utgaven av seg selv.

Våre metoder for godt foreldresamarbeid:

- God og daglig dialog ved levering og henting
- Foreldresamtaler (minimum to per år)
- Foreldremøter
- Felles arrangementer som styrker fellesskapet (f.eks. FN-dagen, Lucia, påskefrokost og sommerfest)
- Bruk av kommunikasjonsplattformen MyKid til informasjon og dialog
- Dugnad som bidrar til fellesskap og samarbeid
- Årlig brukerundersøkelse fra Utdanningsdirektoratet (Udir)
- Samarbeidsutvalget (SU) som medvirkningsarena for foreldre

Forventninger til foreldrene

Vi ønsker et godt samarbeid til barnets beste og forventer at dere:

Gir nødvendig informasjon om barnet

Leser planer og informasjon fra barnehagen

Møter opp på foreldremøter og foreldresamtaler

Er gode rollemodeller i møte med barn og voksne

Foreldre bidrar til et inkluderende miljø ved å:

- Hilse på og snakke med andre barn og foreldre
- Legge til rette for vennskap, f.eks. invitere med barn hjem
- Snakke positivt om andre barn, foreldre og barnehagen
- Gi oss tilbakemeldinger på barnets trivsel og opplevelser. Sammen har vi et ansvar for å forebygge mobbing. Vi forventer også at dere deltar i den årlige brukerundersøkelsen.

Samarbeid med andre instanser:

- Vi samarbeider med flere aktører for å sikre et helhetlig og godt tilbud til barna:
- Samarbeidsutvalget (SU)
- Foreldrerådet – består av alle barnas foreldre/foresatte
- FUS administrasjonen
- Bærum kommune – som tilsynsmyndighet
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)
- Barnehager i nærmiljøet
- Barnevernet
- Helsestasjon

Samarbeidsutvalget (SU)

- SU skal sikre godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Består av representanter fra foreldre og ansatte (én fra hver avdeling)
- Foreldrerådet består av alle foresatte
- Har møter minst to ganger i året, og ved behov
- Godkjenner årsplan og bidrar i den pedagogiske virksomheten
- Gir innspill i saker som gjelder barnehagens innhold og drift
- Foreldrerådet, SU og barnehagen har et felles ansvar for å skape et trygt og godt barnehagemiljø. Representanter velges på foreldremøte ved nytt barnehageår.

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.»

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

- Vår praksis bygger på CLASS og Circle of Security, med særlig fokus på de yngste barna. Modellen vektlegger trygghet, nære relasjoner og sensitive voksne. Hvor lang tid et barn trenger for å bli trygg, varierer ut fra barnets personlighet, alder og tidligere erfaringer. I denne perioden trenger barnet tett voksenkontakt og får derfor en egen tilknytningsperson.
- Vi benytter foreldrestyrt tilvenning som metode, der foresatte er aktive deltakere i barnets oppstart. Vi tilbyr også flere besøksdager i forkant av barnehagestart. Dette bidrar til å skape trygghet og forutsigbarhet både for barnet, foresatte og personalet.
- **Mål:**
Vi vil gi barna en trygg og god start i barnehagen, slik at de opplever tilhørighet og får trygghet til å leke, utforske og lære.
- Slik arbeider vi med tilvenning i Jar FUS barnehage:

- Foreldremøte for nye familier før barnehagestart
- Flere besøksdager i forkant av oppstart
- Hvert barn får en tilknytningsperson som er barnets og foresattes hovedkontakt
- Tilknytningspersonen er tett på barnet og gir trygghet og støtte i møte med nye relasjoner
- Tilvenningssamtale med pedagogisk leder før oppstart på alle avdelinger

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33)

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

I Jar FUS barnehage ser vi overganger som en viktig del av barnets helhetlige tilvenning. På samme måte som ved oppstart i barnehagen, legger vi vekt på trygghet, gode relasjoner og forutsigbarhet når barna går fra liten til stor avdeling.

Overgangen fra liten til stor avdeling er spennende, men kan også oppleves som krevende for både barn og foreldre. Nye rammer, større grupper og endrede forventninger gjør det ekstra viktig med tett oppfølging og trygge voksne. Vi arbeider derfor systematisk for å sikre en god og sammenhengende overgang, der barnet får tid og støtte til å bli kjent i sitt eget tempo.

Våre metoder i Jar FUS barnehage:

- Nøye sammensetning av avdelinger, med vekt på relasjoner, vennskap og helhetlige vurderinger (søsken plasseres som regel på ulike avdelinger)
- Faste besøksdager en dag i uken i en periode på våren, oftere ved behov
- En trygg voksen fra barnets nåværende avdeling følger barnet og fungerer som støtte i overgangen
- Deltakelse på turer med den nye avdelingen før oppstart
- Felles samlingsstunder for å bli kjent med barn, voksne og navn
- Spontane besøk som gir ekstra trygghet og kjennskap
- Gjennom dette arbeidet viderefører vi prinsippene fra trygg tilvenning, slik at barnet opplever kontinuitet, tilhørighet og mestring også ved overgang til ny avdeling.

Overgang mellom barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

Vi arbeider for å sikre et godt og sammenhengende læringsløp fra barnehage til skole og SFO. Bærum kommune har utarbeidet rutiner for dette samarbeidet, og både barn og foreldre deltar aktivt i prosessen. I samråd med foresatte sender barnehagen et overføringsskjema til skolen, der også barnet får bidra med informasjon om seg selv.

Overgangen til skole er en viktig milepæl i barnas liv, og vi legger stor vekt på at denne skal oppleves som trygg, forutsigbar og positiv.

Mål:

Vi ønsker å gjøre overgangen fra barnehage til skole så trygg og god som mulig, slik at barna møter skolen med nysgjerrighet, trygghet og lærelyst.

Våre tiltak i Jar FUS barnehage:

- Egen gruppe for skolestartere med ukentlige aktiviteter på tvers av avdelinger
- Besøke aktuelle nærskolers for å gjøre barna kjent med skolemiljøet
- Gjennomføre overføringsmøter for barn som har behov for ekstra støtte
- Samarbeide med Jar skole gjennom møter for å sikre en helhetlig og god overgang
- Få besøk av rektor på våren, med samling som inkluderer navnerunde, sang, eventyr og samtale med barna
- Gjennomføre overnattingstur til Sæteren gård i juni
- Markere avslutningen med en høytidelig sommerfest med tale, sang og utdeling av diplom til hvert barn
- Invitere barna tilbake på besøk i 1. klasse (uke 39)

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

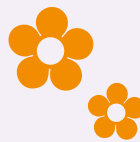
I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: “en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.” Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

Arbeidet vårt er tett knyttet til både Barnet først og TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen, som gir oss et felles rammeverk for kvalitetsutvikling. Gjennom disse systemene arbeider vi målrettet med de tre hovedområdene: sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse, samt læringsstøtte. Dette sikrer et helhetlig blikk på barns utvikling og kvaliteten i samspillet mellom barn og voksne.

For å sikre dette i praksis arbeider vi systematisk med utvikling av kvaliteten i barnehagen gjennom:

- Møter som følger prinsipper for lærende møter
- Tydelig retning og fordeling av ansvar i personalgruppen
- Gode refleksjoner og faglige drøftinger med fokus på konstruktive innspill
- Observasjon ved hjelp av CLASS, der tilbakemeldinger brukes aktivt for å forbedre praksis
- Bruk av resultater fra brukerundersøkelsen og tilbakemeldinger fra foreldre i utviklingsarbeidet
- Bruk av medarbeiderundersøkelsen for å reflektere over trivsel og samarbeid i personalgruppen

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37)

Våre metoder for planlegging:

- Årsplan: Gir en overordnet retning for barnehagens innhold og arbeid gjennom året, og synliggjør mål, verdigrunnlag og satsningsområder
- Periodeplaner: Konkretiserer arbeidet i ulike perioder og tar utgangspunkt i barnas interesser, behov og utvikling
- Implementeringsplan for Barnet først: Sikrer systematisk arbeid med utvikling av kvalitet i samspill, organisering og læringsstøtte gjennom året
- Planlegging i personalgruppen som sikrer felles forståelse, struktur og kvalitet i det pedagogiske arbeidet
- Løpende vurdering og justering av planer, slik at vi ivaretar barnas medvirkning og behov

Vurdering

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

Vurdering av arbeidet vårt er en viktig del av å sikre kvalitet og utvikling i barnehagen. Vi arbeider kontinuerlig med å observere, reflektere og justere praksis for å møte barnas behov best mulig. Foreldrenes tilbakemeldinger gjennom blant annet brukerundersøkelsen er en viktig del av dette arbeidet.

I Jar FUS barnehage arbeider vi systematisk med kvalitetsutvikling gjennom TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen og Barnet først. Gjennom Barnet først blir vi blant annet observert ved hjelp av CLASS hver høst, noe som gir oss verdifull innsikt i kvaliteten på samspillet mellom barn og voksne, og hva vi kan videreutvikle innen sosioemosjonell støtte, organisering og læringsstøtte.

I kommende barnehageår vil vi videreutvikle dette arbeidet slik at det i enda større grad blir en naturlig del av hverdagen. Målet er at kunnskapen og metodene skal prege personalets praksis og komme barna til gode i lek, samspill og læring.

Vi vil også videreføre arbeidet med «Snakke med barn», med fokus på å styrke de ansattes kompetanse i å møte og samtale med barn i sårbare og utfordrende situasjoner.

Vi vil ha særlig fokus på læringsstøtte gjennom gode samtaler, åpne spørsmål og «frem og tilbake»-dialoger med barna. Slik ønsker vi å styrke barnas nysgjerrighet, forståelse og mulighet for dybdelæring.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehage-loven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å plan-legge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

• Mål:

Dokumentasjon og vurdering skal være grunnlag for refleksjon og dialog i personalgruppen, og sammen med barn og foreldre.

- Dokumentasjon er et viktig verktøy for å sikre sammenheng mellom plan og praksis. Vi synliggjør barnas opplevelser, læring og personalets arbeid, slik at vi kan reflektere over hvordan våre verdier og mål kommer til uttrykk i hverdagen.
- Våre metoder for dokumentasjon og vurdering:
 - Jevnlig vurdering av det pedagogiske arbeidet på personalmøter, ledermøter og avdelingsmøter
 - Bruk av MyKid til å dele «dagen i dag» og bilder med foreldre
 - Synliggjøring av barnas arbeid i barnehagen
 - Daglig dialog med foreldre ved levering og henting, samt i foreldresamtaler
 - Måned- og periodeplaner som viser innhold og progresjon
 - Samling av barnas arbeid i egne permer
 - Barnesamtaler og barneintervju (2 ganger i året for 4–5-åringer)
 - Observasjon av enkeltbarn med fokus på trivsel, vennskap og utvikling
 - Årlig evaluering av årsplanen som grunnlag for videre utvikling
 - Planleggingsdager og møter med tid til refleksjon og faglig utvikling
 - Pedagoger veileder ansatte for å styrke refleksjon og praksis i hverdagen

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

- For å sikre at alle barn opplever mestring, tilhørighet og utvikling, arbeider vi systematisk med tilrettelegging og inkludering i barnehagehverdagen.
- Våre metoder for å sikre et inkluderende og tilrettelagt tilbud:
 - Inkludere barnet i trygge og meningsfulle fellesskap
 - Bruke CLASS-observasjoner for å styrke læringsmiljøet på avdelingene
 - Tilrettelegge for enkeltbarn ut fra behov og forutsetninger
 - Organisere mindre grupper for økt støtte og deltakelse
 - Ta utgangspunkt i barnets styrker og ressurser

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Våre metoder for å ivareta rammeplanens hensikt med fagområdene:

- I Jar FUS barnehage har vi barn i alderen 0–6 år, og barna befinner seg på ulike utviklingstrinn. For å ivareta progresjon og tilpasse arbeidet til det enkelte barn, legger vi til rette for varierte aktiviteter ut fra alder og modning. Barna skal møte passende utfordringer gjennom barnehageårene, slik at de opplever både mestring og utvikling, og motiveres til videre læring.
- For å sikre god progresjon arbeider vi med aldersinndelte grupper, både på egen avdeling og på tvers av avdelingene. Dette gir barna mulighet til å møte aktiviteter og lærings situasjoner som er tilpasset deres nivå. Samtidig har vi et tett samarbeid mellom avdelingene, særlig med småbarnsavdelingen, for å sikre en helhetlig utvikling og gode overganger i barnehageløpet.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst legger vi til rette for at barna utvikler et godt muntlig språk og evne til å kommunisere i samspill med andre. Språkutvikling skjer i relasjon med andre, og både nonverbal og verbal kommunikasjon er viktig for å utvikle et rikt og nyansert språk. CLASS: Voksne er språklig støttende, bruker åpne spørsmål, turtaking og felles oppmerksomhet for å utvikle språk.

Alder	Innhold
0–2 år	Pekebøker, enkle eventyr, rim og regler, gjentakelse av ord, benevning, sansing, farger og enkel telling.
3–4 år	Samtaler, rollelek, høytlesing, barneintervju, ordlek, skriftspråk, følelser og konfliktsamtaler.
5–6 år	Fortelling, refleksjon, bokstaver, skoleforberedende aktiviteter, humor og medvirkning.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse legger vi til rette for at barna utvikler kroppsbevissthet, bevegelsesglede og forståelse for egen og andres kropp. Personalet skal bidra til at barna får varierte erfaringer, og utvikler respekt for kroppen sin og for andres.

Vi vektlegger gode rutiner knyttet til hygiene, et sunt og variert kosthold, samt en balansert hverdag med vekslning mellom aktivitet og hvile.

Gjennom FUS smart mat har vi et bevisst fokus på å tilby barna et sunt, variert og næringsrikt kosthold som legger et godt grunnlag for helse og trivsel.

CLASS: Struktur, støtte og mestring gir trygghet og selvstendighet.

Alder	Innhold
0–2 år	Bevegelseslek, sanser, rutiner, måltid, hvile og påkledning.
3–4 år	Motorikk, turer, sykling, balanse, hygiene og kosthold.
5–6 år	Koordinasjon, finmotorikk, kroppskunnskap og selvstendighet.

Kunst, kultur og kreativitet

Barneheten skal gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur, og til å uttrykke seg kreativt gjennom varierte aktiviteter, teknikker og materialer.

Vi legger til rette for at barna får utforske og utvikle sin fantasi, skaperglede og uttrykksevne. Gjennom arbeid med kunst og kultur får barna erfaring med å sanse, oppleve, skape og formidle.

Sang, dans og drama er en naturlig del av hverdagen, og gir barna mulighet til å uttrykke seg på ulike måter og utvikle både kreativitet og samspill med andre.

CLASS: Utforskning og støtte til kreativ tenkning og uttrykk.

Alder	Innhold
0–2 år	Farger, materialer, sang og bevegelse.
3–4 år	Forming, musikk, dramatisering og rollelek.
5–6 år	Egne uttrykk, prosjekter og kulturaktiviteter.

Natur, miljø og teknologi

Barna skal få oppleve naturen i all slags vær og bli kjent med ulike planter, dyr og årstider. Gjennom varierte opplevelser i naturen legger vi til rette for undring, utforsking og glede ved å være ute.

Barna skal få kjennskap til naturen og utvikle forståelse for bærekraftig utvikling. Vi ønsker at barna skal bli bevisste på hvordan de kan ta vare på naturen, og erfare at de selv er en del av et større fellesskap.

Gjennom lek, turer og utforsking får barna mulighet til å undre seg over naturens mangfold og utvikle nysgjerrighet, respekt og omsorg for miljøet rundt seg.

CLASS: Undring, utforsking og støtte til dybdelæring.

Alder	Innhold
0–2 år	Ute hver dag, turer og naturerfaring.
3–4 år	Utforske natur, årstider og miljøarbeid.
5–6 år	Eksperimenter, sammenhenger og ansvar.

Antall, rom og form

Barnehagen legger til rette for at barna utvikler matematisk forståelse og logisk tenkning gjennom lek, samtale og hverdagsaktiviteter.

Vi gjør barna kjent med matematiske begreper på en lekende og utforskende måte, slik at de får erfaring med tall, rom og form i meningsfulle sammenhenger. Gjennom undring og utforsking får barna utvikle nysgjerrighet og glede for matematikk.

Målet er å gi barna et godt grunnlag for videre læring, og bidra til at de opplever mestring og trygghet i møte med matematiske utfordringer.

CLASS: Begrepsutvikling gjennom lek og samtale.

Alder	Innhold
0–2 år	Former, telling og romforståelse.
3–4 år	Tall, mønster, spill og sortering.
5–6 år	Problemløsning, tid, måling og logikk.

Etikk, religion og filosofi

Barnehagen legger til rette for at barna får erfaring med og utvikler forståelse for grunnleggende normer og verdier i samfunnet.

Vi ønsker at barna skal utvikle respekt, toleranse og interesse for hverandre, uavhengig av kultur, religion og livssyn. Gjennom samspill, samtaler og felles opplevelser får barna erfaring med mangfold og lærer å møte ulikheter med åpenhet og respekt.

Vi lar den kristne kulturarven komme til uttrykk gjennom markering av høytider og tradisjoner, samtidig som vi synliggjør og anerkjenner det mangfoldet som er representert i barnegruppen.

CLASS: Trygge relasjoner og støtte i sosial utvikling.

Alder	Innhold
0–2 år	Omsorg, trygghet og enkle regler.
3–4 år	Empati, vennskap og konfliktløsning.
5–6 år	Refleksjon, mangfold og verdier.

Nærmiljø og samfunn

Barna skal få bli kjent med personer, arbeidsplasser, kulturarenaer og institusjoner i barnehagens nærmiljø. Gjennom varierte opplevelser i nærmiljøet legger vi til rette for at barna får utforske og oppdage steder og ressurser i lokalsamfunnet.

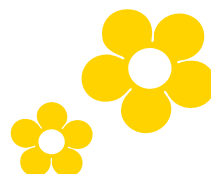
Barna skal erfare at alle mennesker er en del av et fellesskap, og at alle, uavhengig av alder, kjønn og forutsetninger, har like muligheter og er viktige bidragsytere.

Gjennom lek, aktiviteter og felles opplevelser utvikler barna forståelse for tilhørighet, deltakelse og ansvar i samfunnet rundt seg.

CLASS: Tilhørighet, deltakelse og forståelse.

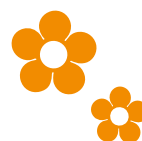
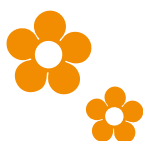
Alder	Innhold
0–2 år	Familie, nærmiljø og trygghet.
3–4 år	Utforske nærmiljø og fellesskap.
5–6 år	Skole, regler og samfunnsforståelse.

ÅRSHJULET 2026/2027

Måned	Aktivitet
August	Tilvenning av nye barn, bli kjent
	Planleggingsdag 13 og 14 august. Barnehagen stengt!
September	Besøk av «gamle» barn 24.9.26– de som har startet på skolen.
	Fotografering Utestemme 21.9.26
Oktober	FN dagen 26.10 markeres. Foreldre inviteres.
	Planleggingsdag 30.10.26. Barnehagen stengt!
Oktober + November	Foreldresamtaler
	CLASS - observasjoner
Desember	Luciafeiring 14.12.26 med foreldre
	Nissefest fredag 18.12.26
Januar	Planleggingsdag 4.1.27 Barnehagen stengt!
Februar	Samenes nasjonaldag mandag 8.2.27
	Karneval fredag 19.2.27
Mars	Påskefrokokst med barn og foreldre torsdag 18.3.27
April	Foreldresamtaler
Mai	Foreldresamtaler
	Vårfest fredag 14.5.27 – barn og personalet
	Planleggingsdag 7.5.27 Barnehagen stengt!
Juni	Sommerfest tirsdag 8.juni.27 – foreldre og barn
	Overnattingstur for Froskene til Sæthern Gård – tidspunkt kommer (uke 23)
	Fargefest fredag 18.6.27 for barn og personalet

NOTATER:

NOTATER:

